

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Pedagojik Bilgi ve Beceri Düzeylerinin İncelenmesi

Mustafa Enes IŞIKGÖZ¹ Melike ESENTAŞ DEVECİ² Pınar GÜZEL GÜRBÜZ³

Özet

Bu çalışmanın amacı; beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin incelenmesidir. Betimsel nitelikte genel tarama modelinde desenlenen bu araştırmanın çalışma grubunu, araştırmaya gönüllü olarak katılan 600 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri; “Kişisel Bilgi Formu” ve “Pedagojik Bilgi ve Beceri Ölçeği” ile çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Araştırma sonucunda; beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin genel olarak yüksek çıktığı ve öğretmenlerin en çok “Öğrenci Öğrenmesi”, en az ise “Öğretim Desteği” boyutlarında pedagojik bilgi ve becerileri sergiledikleri tespit edilmiştir. Araştırmada demografik değişkenlere göre beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin; “Öğrenci Öğrenmesi” ve “Önem ve İlgisi” alt boyutlarında erkek öğretmenlerin lehine, “Öğrenci Öğrenmesi”, “Ders Planlama”, “Öğretim Desteği” ve “Çeşitliliğe Uyum” alt boyutlarında ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin lehine, “Öğrenci Öğrenmesi” ve “Çeşitliliğe Uyum” alt boyutlarında lisans mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı olarak değiştiği, mesleki kıdemlerine göre ise pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin anlamlı olarak değişmediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre özellikle demografik değişkenlere ilişkin grupların birbirine yakın tutularak daha geniş bir örneklem üzerinde araştırmanın yenilenmesi ve araştırma konusu ile ilgili nitel desenli çalışmalara yer verilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, Pedagojik Bilgi, Pedagojik Beceri

An Analysis of Pedagogical Knowledge and Skill Levels of Physical Education Teachers

Abstract

This study aims to analyze the pedagogical knowledge and skills of physical education teachers. The study group of this research, which was designed in a descriptive general survey model, consists of 600 physical education teachers who have voluntarily participated in the research. The data of the research were collected online with “Personal Information Form” and “Pedagogical Knowledge and Skills Scale”. It has been determined as a result of the research that the pedagogical knowledge and skill levels of physical education teachers are generally high and teachers exhibit pedagogical knowledge and skills mostly in the dimensions of "Student Learning" and at least in the dimension of "Teaching Support". It has been concluded that pedagogical knowledge and skill levels of physical education teachers by demographic variables significantly differ in favor of male

¹ Doç. Dr. Mardin Artuklu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu. pdgenes@gmail.com ORCID 0000-0001-7804-1011

² Doç. Dr. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. melike.esentas@windowslive.com ORCID 0000-0001-8980-5662

³ Doç. Dr. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. pnruguzel@yahoo.com ORCID 0000-0001-5982-2816

teachers in the sub-dimensions of “Student Learning” and “Importance and Care”; in favor of the teachers working in secondary schools in the sub-dimensions of "Student Learning", “Course Planning”, “Teaching Support” and “Adaptation to Diversity”; in favor of the teachers with a bachelor’s degree in the sub-dimensions of “Student Learning” and “Adaptation to Diversity”; however, pedagogical knowledge and skill levels do not differ significantly by the professional seniority. According to the results of the research, it has been suggested that the groups related to demographic variables should be kept close to each other, the research should be renewed on a larger sample and qualitative studies related to the research subject should be included.

Keywords: Physical Education and Sports Teacher, Pedagogical Knowledge, Pedagogical Skills

Giriş

Eğitim olgusunun en önemli unsuru kuşkusuz öğretmenlerdir. Geçmişten günümüze kadar eğitimin niteliği ve niceliği üzerine yapılan bilimsel çalışmalarda birçok faktörün tartışılmasının odağında her zaman öğretmenlik mesleği güncelliğini korumuş ve halen korumaktadır. Çünkü öğretmenlik mesleği, bütün toplumlarda diğer mesleklerden ayrı bir konuma sahip olup, evrensel ve yerel kültürel mirasın iletilmesinde aracı bir rol oynayarak bireylerin tüm potansiyellerinin gerçekleştirilebilmesinde çok önemli bir görev üstlenmektedir (Güven, 2010). Bir ülkenin kalkınmasında, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde, toplumdaki huzur ve sosyal barışın sağlanmasında ve bireylerin toplumsal hayata hazırlanmasında da, öğretmenler her zaman başrolde dirler (Özden, 1999). Öğretmenlik mesleği, eğitim sektörü ile ilgili olan sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip, alanda özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan, akademik çalışma ve mesleki formasyonu gerektiren profesyonel statüde bir uğraştırıdır (Dağlıoğlu, 2010). Bu noktada öğretmenlerin sahip olması gereken birtakım nitelikler bulunmaktadır. Bir öğretmende bulunması gereken nitelikler genel olarak mesleki ve kişisel olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Kişinin mesleğe yatkınlığı, mesleki anlamda örnek ve model olma kişisel nitelikleri, alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi olarak ifade edilen yeterliklere sahip olunması ise mesleki nitelikleri belirlemektedir (Kavcar, 2002).

Türkiye’de de öğretmenlik mesleği özel bir ihtisas mesleği olarak görülmekte ve bu meslekte sahip olunması gereken nitelikler 1739 sayılı “Milli Eğitim Temel Kanununda (METK)” şöyle belirlenmiştir; “Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olup bu mesleğe hazırlığın genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanacağı belirtilmiştir. Kanunda; öğretmenlerin belirtilen bu nitelikleri kazanabilmeleri için, hangi öğretim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yükseköğrenim görmelerinin sağlanmasının esas olduğu ve öğretmenlerin nitelikleri ve seçiminde, öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak

niteliklerin ise Milli Eğitim Bakanlığınca (MEB) tespit olunacağı hükümlerine yer verilmiştir (METK, 1973).

MEB tarafından öğretmen yeterlikleri ile ilgili ilk resmi çalışmalara 1999 yılında başlanmış, ilk olarak MEB çeşitli üniversitelerin temsilcilerinden oluşan “Öğretmen Yeterlilikleri Komisyonu” oluşturulmuştur. Bu komisyon tarafından, 1739 sayılı METK’na uygun olarak “eğitme-öğretme yeterlilikleri”, “genel kültür bilgi ve becerileri” ve “özel alan bilgi ve becerileri” olmak üzere üç başlık altında hazırlanan “Öğretmen Yeterlilikleri” 2002 yılında yürürlüğe girmiştir. MEB’ in 2004 yılında ise öğretmenlerde bulunması gereken yeterliliklerin konu ve alanlarını; öğretmen yetiştirme politikalarının belirlenmesi, öğretmenlerin hizmet öncesinde eğitimi, öğretmenlerin istihdam öncesi seçim ve denetim süreçleri, öğretmenlerin performansının değerlendirilmesi ve ölçülmesi, öğretmenlerin hizmet içi eğitimi ve kendilerini geliştirmeleri ve öğretmen yetiştiren programların akreditasyon işlemleri olarak belirlemiştir (Şişman, 2009). Öğretmen yeterliliklerine ilişkin çalışmalar süreç içerisinde devam etmiş ve 2006 yılında 6 ana yeterlik alanı, bu yeterliklere ilişkin 31 alt yeterlik ve 233 performans göstergesinden oluşan “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri (ÖMGY)” belirlenmiştir. Belirlenen ana yeterlik alanları; “Kişisel ve mesleki değerler-mesleki gelişim, öğrenciyi tanıma, öğretme ve öğrenme süreci, öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme, okul, aile ve toplum ilişkileri ile program ve içerik bilgisi olarak düzenlenmiştir. ÖMGY’nin yürürlüğe girmesinin ardından öğretmenlerin kendi alanlarında sahip olmaları gereken bilgi, beceri, tutum ve değerleri ifade eden “Öğretmenlik Mesleği Özel Alan Yeterlilikleri (ÖMÖAY)”nin 14 branşı kapsayacak şekilde “Özel Alan Yeterlilikleri” hazırlanarak 2008 yılında yürürlüğe konulmuştur. Daha sonra ortaöğretim kademesi öğretmenlerine yönelik sekiz branşta “Özel Alan Yeterlilikleri” hazırlanmış ve 2011 yılında yürürlüğe sokulmuştur. Yeterlik güncelleme çalışmaları sürecinde her bir öğretmenlik alanı için ayrı bir özel alan yeterliği belirlemek yerine, genel yeterliklere alan bilgisi ve alan eğitimi bilgisi yeterlikleri eklenmiş, böylece her bir öğretmenin kendi alanına ilişkin yeterliklerini de kapsayacak mahiyette bütünsel ve tek bir metin oluşturulmuştur. Bu kapsamda en son 2020 yılında güncellenen ÖMGY; “mesleki bilgi”, “mesleki beceri”, “tutum ve değerler” olmak üzere birbiriyle ilişkili ve birbirini tamamlayan 3 yeterlik alanı ile bunlar altında yer alan 11 yeterlik ve bu yeterliklere ilişkin 65 göstergeden oluşturulmuştur (MEB, 2017).

Öğretmen adayları ile öğretmenlerin sahip olmaları gereken bilgilerin neler olduğu ve bilgilerin önemini ilk kez vurgulayan Shulman (1986) olmuştur. Öğretmenlerin sahip olmaları gereken bilgileri, alan bilgisi, pedagojik alan bilgisi ve öğretim programı bilgisi olarak

sınıflandıran Shulman (1986), pedagojik alan bilgisini; bir alanda sürekli olarak öğretilen konular için, fikirlerin en kullanışlı gösterimi, en etkili benzetmeler, örnekler ve açıklamalar kısaca konuyu başkaları için anlaşır şekillerde gösterebilme ve açıklayabilme bilgisi olarak tanımlamaktadır. Bir başka sınıflandırmaya göre ise öğretmenlerin sahip olması gereken bilgi türleri; konu alanı bilgisi, genel pedagojik bilgi ve pedagojik alan bilgisi olarak ele alınmıştır (Tamir, 1988). An, Kulm ve Wu (2004) ise, pedagojik alan bilgisinin; alan bilgisi, içerik bilgisi ve öğretim bilgisinden oluştuğunu ve öğretim bilgisinin, pedagojik alan bilgisinin merkezinde yer aldığını savunmuşlardır. Bu noktada pedagojiyi; öğrenmenin gerçekleşmesini ve bilgi, beceri, tutum ve eğilimlerin kazanılmasını sağlayan öğretim teknik ve stratejileri bütünü olarak tanımlayabiliriz (Siraj-Blatchford, Sylva, Muttock, Gilden ve Bell, 2002). Nitekim eğitim alanında hedefler, programlar, araç-gereç, öğretme-öğrenme süreçlerinin geliştirilmesi ve uygulanması süreci; psikolojik ilkeler, toplum idealleri, değer yargıları ve ihtiyaçları ile birleşen pedagojik temellere dayanmaktadır (Alkan, 1987).

21. yüzyılın getirmiş olduğu becerilerin ışığında hazırlanan öğretim programlarının işe koşulmasında temel sorumluluğa sahip ve öğretim ortamlarının vazgeçilmez unsuru olan öğretmenler; pedagojik, kültürel ve mesleki alan bilgisine sahip, ihtiyaca göre ortamı düzenleyebilen, çağdaş yöntemlere sahip olmalıdır (Gürültü, Aslan ve Alıcı, 2019). Kısaca öğretim bilimi olarak pedagoji öğrenme, öğrenci ve öğretmenler arasındaki bütün etkileşimleri içermekte, dolayısıyla öğretmenler öğrencilerin kişisel farklılıklarını, ilgilerini ve onların düşüncelerini gözeterik öğretim faaliyetlerini sürdürmek zorundadırlar. Bu noktadan hareketle toplumun geleceğine yön verecek olan öğretmen adaylarının hem alan bilgisi açısından, hem de pedagojik bilgi ve yeterlikleri açısından en iyi şekilde eğitilmeleri öne çıkmaktadır (Çiltaş ve Akıllı, 2011). Alan yazın incelendiğinde; öğretmenlerin pedagojik bilgi ve becerilerine yönelik çalışmaların çeşitli branşlarda daha çok konu alanı olarak teknolojik pedagojik alan bilgisine (Akyıldız ve Altun, 2018; Bağdiken ve Akgündüz, 2018; Bal ve Karademir, 2013; Bulut, 2012; Doğru ve Aydın, 2017; Erdoğan ve Şahin, 2010; Gülbahar, 2008; Karataş ve Akgün, 2014; Meriç, 2014; Sancar, Konokman ve Yelken, 2013; Timur ve Erzengin, 2019; Yurdakul, 2011; Yüngül, 2018) yoğunlaştığı görülmektedir. Beden eğitimi öğretmenleri ile yürüten çalışmalardan ise Çar (2021)' beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi yeterliliklerinin sınıf yönetimi davranışları açısından incelenmesi başlıklı doktora tez araştırması, yine Çar ve Aydos (2020)'un beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi ile ilgili yeterliliklerinin incelenmesi konulu araştırmaları ile Erbaş ve Ünlü (2017)' nün beden eğitimi öğretmen adaylarının tekno-pedagojik eğitim yeterliliklerinin incelenmesi konulu araştırmaları

göze çarpmaktadır. Bu çalışmalarda da öğretmen ve öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi yeterlilikleri el alınmıştır. Ancak beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki anlamda pedagojik bilgi ve becerilerine yönelik alan yazında yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu açıdan bu çalışmanın hali hazırda görevde olan beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerini betimsel nitelikte ortaya koyması açısından alan yazına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmanın amacı; beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır;

1-Beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve becerileri hangi düzeydedir?

2-Beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve becerileri demografik değişkenlerine göre anlamlı olarak değişmekte midir?

Yöntem

Beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin incelendiği bu çalışma nicel bir araştırma olup, araştırma betimsel nitelikte genel tarama modelinde desenlenmiştir. Tarama modelleri, geçmişte var olmuş ya da hala var olan durumları olduğu gibi betimlemeye çalışmaktadırlar. Genel tarama modelleri ise çok sayıda elemanın oluşturduğu evrende, evren hakkında genel bir yargıya ulaşmak için evrenin tümünden veya evrenden alınacak bir örneklem üzerinde yapılan tarama çalışmalarıdır (Karasar, 2014). Araştırmanın çalışma grubunu, araştırmaya gönüllü olarak katılan 600 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, Mart-Nisan 2021 ayları arasında çevrimiçi ortamda Google docs form alt yapısı kullanılarak toplanmıştır. Online ankete 611 beden eğitimi öğretmeni katılmış olup, anketler üzerinde yapılan incelemede tüm seçeneklerin aynı işaretlenmiş olmasından dolayı 11 katılımcının anketi uygun görülmeyle kapsam dışında bırakılmıştır.

Araştırmanın verileri; “Kişisel Bilgi Formu” ve Wong, Chong, Choy, ve Lim, (2012) tarafından geliştirilen, Gökçek ve Yılmaz (2019) tarafından Türkçeye uyarlanan “Pedagojik Bilgi ve Beceri Ölçeği” ile toplanmıştır. Kişisel bilgi formunda katılımcıların; cinsiyet, görev yaptıkları okul kademesi, eğitim durumları ve mesleki kıdemlerini içeren 4 demografik soru bulunmaktadır. Pedagojik Bilgi ve Beceri Ölçeği ise; 6 alt boyut (Öğrenci Öğrenmesi, Ders Planlama, Öğretim Desteği, Çeşitliliğe Uyum, Sınıf Yönetimi ve Önem ve İlgi) ve toplam 37 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach’s Alfa iç tutarlık kat sayıları alt boyutlar için 0.79 ile 0.87 arasında, ölçeğin geneli için 0.94 olarak bulunmuştur. 5’li Likert tipinde geliştirilen ölçekte beceri ifadeleri; “Hiç Katılmıyorum:1”, “Katılmıyorum:2”, “Karasızım:3”, “Katılıyorum:4”, “Kesinlikle

Katılıyorum:5” şeklinde puanlanmıştır. Mevcut araştırmada ölçeğin Cronbach’s Alfa iç tutarlık kat sayıları alt boyutlar için 0.84 ile 0.90 arasında, ölçeğin tamamı için ise 0.97 olarak hesaplanmıştır.

Veriler SPSS 22.0 paket program aracılığıyla çözümlenmiştir. Verilerin analizlerinde betimsel istatistik tekniklerinin yanı sıra normal dağılım gösteren nicel verilerin ikili grup karşılaştırmalarında “Student t-Test” normal dağılım gösteren üç ve üzeri grupların karşılaştırmalarında ise “One-way Anova” testi kullanılmıştır. Test sonuçlarına göre anlamlı bulunan farklara ilişkin etki büyüklüğünü belirlemek için Cohen d ve eta-kare (η^2) değerleri incelenmiştir (Cohen, 1988).

Bulgular

Tablo 1

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel özelliklerinin dağılımı

Kişisel Özellik	Grup	N	%
Cinsiyet	Erkek	395	65,8
	Kadın	205	34,2
Görev Yapılan Okul	Ortaokul	366	61,0
	Lise	234	39,0
Eğitim Durumu	Lisans	551	91,8
	Lisansüstü	49	8,2
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	147	24,5
	6-10 Yıl	190	31,7
	11-15 Yıl	133	22,2
	16-20 Yıl	73	12,2
	21-25 Yıl	57	9,5
Toplam		600	100,0

Tablo 1’e göre araştırmaya katılan öğretmenlerinin; 395’i (%65,8) erkek, 205’i (%34,2) kadındır. Öğretmenlerin; 366’sı (%61,0) ortaokul, 234’u (%39,0) liselerde görev yapmaktadır. Öğretmenlerin; 551’i (%91,8) lisans, 49’u (%8,2) lisansüstü eğitim durumuna sahiptir. Mesleki kıdem olarak öğretmenlerin; 147’si (%24,5) 1-5 yıl, 190’ı (%31,7) 6-10 yıl, 133’ü (%22,2) 11-15 yıl, 73’ü (%12,2) 16-20 yıl ve 57’si (%9,5) 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahiptir.

Tablo 2

Pedagojik bilgi ve beceri ölçeğinden elde edilen puanların betimsel istatistik sonuçları

Pedagojik Bilgi ve Beceri Ölçeği Alt Boyutlar	Ort.	SS	Min.	Max.
Öğrenci Öğrenmesi	33,14	2,89	7,00	35,00
Ders Planlama	32,99	3,25	7,00	35,00
Öğretim Desteği	28,07	2,93	6,00	30,00
Çeşitliliğe Uyum	33,01	3,12	7,00	35,00
Sınıf Yönetimi	18,91	1,95	4,00	20,00
Önem ve İlgi	28,49	2,59	6,00	30,00
Ölçek Genel	174,61	15,20	37,00	185,00

Tablo 2 incelendiğinde; beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin genel olarak yüksek ($174,61 \pm 15,20$) olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin pedagojik bilgi ve beceri ölçeği alt boyutlarından elde edilebilecek puanların minimum ve maximum değer ortalamaları göz önüne alındığında ise en yüksek ortalamayı; “Öğrenci Öğrenmesi” ($33,14 \pm 2,89$), en düşük ortalamayı ise “Öğretim Desteği” ($28,07 \pm 2,93$) alt boyutlarından aldıkları görülmektedir.

Tablo 3

Öğrenci öğrenmesi alt boyutunda öğretmenlerin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin kişisel özelliklerine göre değerlendirilmesi

Kişisel Özellikler	Grup	Öğrenci Öğrenmesi		
		N	Ort±SS	Test değeri, p
Cinsiyet	Erkek	395	33,34±2,82	t: 2,477
	Kadın	205	32,73±2,96	^a p: 0,01<0,05
Görev Yapılan Okul	Ortaokul	366	33,39±2,65	t: 2,573
	Lise	234	32,74±3,17	^a p: 0,01<0,05
Eğitim Durumu	Lisans	551	33,21±2,87	t: 2,116
	Lisansüstü	49	32,30±2,90	^a p: 0,03<0,05
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	147	33,17±3,16	F: 1,310 ^b p: 0,26>0,01
	6-10 Yıl	190	33,13±2,80	
	11-15 Yıl	133	33,52±2,37	
	16-20 Yıl	73	32,69±3,36	
	21-25 Yıl	57	32,73±2,80	

^aStudent t-Test; ^bOneway ANOVA Test

Tablo 3 incelendiğinde; beden eğitimi öğretmenlerinin “Öğrenci Öğrenmesi” alt boyutunda pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre ($t_{(598)}=2,477$; $p<0,05$) erkek öğretmenlerin lehine, görev yapılan okul türüne göre ($t_{(598)}=2,576$; $p<0,05$) ortaokulda görev yapan öğretmenlerin lehine, eğitim durumu değişkenine göre ise ($t_{(598)}=2,116$; $p<0,05$) lisans mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı olarak değiştiği saptanmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin

“Öğrenci Öğrenmesi” alt boyutunda pedagojik bilgi ve beceri düzeyleri mesleki kıdem değişkenine göre ($F_{(4, 595)}=1,310$; $p>0,01$) anlamlı olarak değişmemektedir. “Öğrenci Öğrenmesi” alt boyutunda; cinsiyetin ($d=0.21$; $\eta^2=0.10$), görev yapılan okul türünün ($d=0.22$; $\eta^2=0.10$) ve eğitim durumunun ($d=0.27$; $\eta^2=0.13$) öğretmenlerin pedagojik bilgi ve becerilerini orta düzeyde etkilediği söylenebilir.

Tablo 4

Ders planlama alt boyutunda öğretmenlerin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin kişisel özelliklerine göre değerlendirilmesi

Kişisel Özellikler	Grup	Ders Planlama		
		n	Ort±SS	Test değeri, p
Cinsiyet	Erkek	395	33,09±3,21	t: 1,075
	Kadın	205	32,79±3,31	^a p: 0,28>0,05
Görev Yapılan Okul	Ortaokul	366	33,27±2,94	t: 2,576
	Lise	234	32,54±3,64	^a p: 0,01<0,05
Eğitim Durumu	Lisans	551	33,06±3,21	t: 1,949
	Lisansüstü	49	32,12±3,58	^a p: 0,06>0,05
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	147	33,04±3,49	F: 1,384 ^b p: 0,23>0,01
	6-10 Yıl	190	33,03±2,95	
	11-15 Yıl	133	33,25±3,04	
	16-20 Yıl	73	32,98±3,57	
	21-25 Yıl	57	32,07±3,54	

^aStudent t-Test, ^bOneway ANOVA Test

Tablo 4 incelendiğinde; beden eğitimi öğretmenlerinin “Ders Planlama” alt boyutunda cinsiyet ($t_{(598)}=1,075$; $p>0,05$), eğitim durumu ($t_{(598)}=1,949$; $p>0,05$) ve mesleki kıdem ($F_{(4, 595)}=1,384$; $p>0,01$) değişkenlerine göre pedagojik bilgi ve beceri düzeyleri anlamlı olarak değişmezken, görev yapılan okul türü ($t_{(598)}=2,576$; $p<0,05$) değişkenine göre ortaokulda görev yapan öğretmenlerin lehine anlamlı olarak değiştiği tespit edilmiştir. “Ders Planlama” alt boyutunda; görev yapılan okul türü ($d=0.22$; $\eta^2=0.10$) değişkeninin, öğretmenlerin pedagojik bilgi ve becerilerini orta düzeyde etkilediği söylenebilir.

Tablo 5

Öğretim desteği alt boyutunda öğretmenlerin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin kişisel özelliklerine göre değerlendirilmesi

Kişisel Özellikler	Grup	Öğretim Desteği		
		n	Ort±SS	Test değeri, p
Cinsiyet	Erkek	395	28,17±2,85	t: 1,312
	Kadın	205	27,84±3,07	^a p: 0,19>0,05
Görev Yapılan Okul	Ortaokul	366	28,38±2,62	t: 3,165
	Lise	234	27,57±3,30	^a p: 0,00<0,05
Eğitim Durumu	Lisans	551	28,14±2,95	t: 1,949
	Lisansüstü	49	27,22±2,51	^a p: 0,06>0,05
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	147	33,04±3,49	
	6-10 Yıl	190	33,03±2,95	F: 2,104
	11-15 Yıl	133	33,25±3,04	^b p: 0,03>0,01
	16-20 Yıl	73	32,98±3,57	
	21-25 Yıl	57	32,07±3,54	

^aStudent t-Test; ^bOneway ANOVA Test

Tablo 5 incelendiğinde; beden eğitimi öğretmenlerinin “Öğretim Desteği” alt boyutunda cinsiyet ($t_{(598)}=1,312$; $p>0,05$), eğitim durumu ($t_{(598)}=1,949$; $p>0,05$) ve mesleki kıdem ($F_{(4, 595)}=2,104$; $p>0,01$) değişkenlerine göre pedagojik bilgi ve beceri düzeyleri anlamlı olarak değişmezken, görev yapılan okul türü ($t_{(498)}=3,165$; $p<0,05$) değişkenine göre, ortaokulda görev yapan öğretmenlerin lehine anlamlı olarak değiştiği tespit edilmiştir. “Öğretim Desteği” alt boyutunda; görev yapılan okul türü ($d=0.27$; $\eta^2=0.13$) değişkeninin, öğretmenlerin pedagojik bilgi ve becerilerini orta düzeyde etkilediği söylenebilir.

Tablo 6

Çeşitliliğe uyum alt boyutunda öğretmenlerin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin kişisel özelliklerine göre değerlendirilmesi

Kişisel Özellikler	Grup	Çeşitliliğe Uyum		
		n	Ort±SS	Test değeri, p
Cinsiyet	Erkek	395	33,10±3,08	t: 0,985
	Kadın	205	32,83±3,19	^a p: 0,32>0,05
Görev Yapılan Okul	Ortaokul	366	33,36±2,88	t: 3,345
	Lise	234	32,46±3,39	^a p: 0,00<0,05
Eğitim Durumu	Lisans	551	33,10±3,10	t: 2,476
	Lisansüstü	49	31,95±3,12	^a p: 0,01<0,05
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	147	28,12±3,29	
	6-10 Yıl	190	28,10±2,77	F: 2,901
	11-15 Yıl	133	28,42±2,42	^b p: 0,02>0,01
	16-20 Yıl	73	28,15±2,77	
	21-25 Yıl	57	26,87±2,93	

^aStudent t-Test; ^bOneway ANOVA Test

Tablo 6 incelendiğinde; beden eğitimi öğretmenlerinin “Çeşitliliğe Uyum” alt boyutunda cinsiyet ($t_{(598)}=0,985$; $p>0,05$) ve mesleki kıdem ($F_{(4, 595)}=2,901$; $p>0,01$) değişkenlerine göre pedagojik bilgi ve beceri düzeyleri anlamlı olarak değişmezken, görev yapılan okul türü ($t_{(598)}=3,345$; $p<0,05$) değişkenine göre ortaokulda görev yapan öğretmenlerin lehine, eğitim durumu ($t_{(598)}=2,476$; $p<0,05$) değişkenine göre ise lisans mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı olarak değiştiği tespit edilmiştir. “Çeşitliliğe Uyum” alt boyutunda; görev yapılan okul türünün ($d=0.28$; $\eta^2=0.14$), ve eğitim durumunun ($d=0.36$; $\eta^2=0.18$) öğretmenlerin pedagojik bilgi ve becerilerini orta düzeyde etkilediği söylenebilir.

Tablo 7

Sınıf yönetimi alt boyutunda öğretmenlerin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin kişisel özelliklerine göre değerlendirilmesi

Kişisel Özellikler	Grup	Sınıf Yönetimi		
		n	Ort±SS	Test değeri, p
Cinsiyet	Erkek	395	18,96±1,86	t: 1,025
	Kadın	205	18,79±2,10	^a p: 0,30>0,05
Görev Yapılan Okul	Ortaokul	366	19,02±1,84	t: 1,823
	Lise	234	18,72±2,09	^a p: 0,06>0,05
Eğitim Durumu	Lisans	551	18,94±1,97	t: 1,648
	Lisansüstü	49	18,46±1,63	^a p: 0,10>0,05
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	147	33,24±3,31	F: 1,567 ^b p: 0,18>0,01
	6-10 Yıl	190	32,93±2,95	
	11-15 Yıl	133	33,34±2,69	
	16-20 Yıl	73	32,71±3,51	
	21-25 Yıl	57	32,28±3,46	

^aStudent t-Test; ^bOneway ANOVA Test

Tablo 7 incelendiğinde; beden eğitimi öğretmenlerinin “Sınıf Yönetimi” alt boyutunda cinsiyet ($t_{(598)}=1,025$; $p>0,05$), görev yapılan okul türü ($t_{(598)}=1,823$; $p>0,05$), eğitim durumu ($t_{(598)}=1,648$; $p>0,05$) ve mesleki kıdem ($F_{(4, 595)}=1,567$; $p>0,01$) değişkenlerine göre pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin anlamlı olarak değişmediği saptanmıştır.

Tablo 8

Önem ve ilgi alt boyutunda öğretmenlerin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin kişisel özelliklerine göre değerlendirilmesi

Kişisel Özellikler	Grup	Önem ve İlgi		
		n	Ort±SS	Test değeri, p
Cinsiyet	Erkek	395	28,70±2,40	t: 2,668
	Kadın	205	28,07±2,89	^a p: 0,00<0,05
Görev Yapılan Okul	Ortaokul	366	28,58±2,60	t: 1,066
	Lise	234	28,35±2,58	^a p: 0,28>0,05
Eğitim Durumu	Lisans	551	28,53±2,60	t: 1,501
	Lisansüstü	49	27,95±2,40	^a p: 0,13>0,05
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	147	28,70±2,57	F: 1,165 ^b p: 0,32>0,01
	6-10 Yıl	190	28,21±2,66	
	11-15 Yıl	133	28,73±2,11	
	16-20 Yıl	73	28,46±3,23	
	21-25 Yıl	57	28,33±2,49	

^aStudent t-Test; ^bOneway ANOVA Test

Tablo 8 incelendiğinde; beden eğitimi öğretmenlerinin “Önem ve İlgi” alt boyutunda cinsiyet ($t_{(598)}=2,668$; $p<0,05$) değişkenine göre erkek öğretmenlerin lehine pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin anlamlı olarak değiştiği, görev yapılan okul türü ($t_{(598)}=1,066$; $p>0,05$), eğitim durumu ($t_{(598)}=1,501$; $p>0,05$) ve mesleki kıdem ($F_{(4, 595)}=1,165$; $p>0,01$) değişkenlerine göre ise öğretmenlerin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin anlamlı olarak değişmediği saptanmıştır. “Önem ve İlgi” alt boyutunda; cinsiyetin ($d=0,23$; $\eta^2=0,11$) öğretmenlerin pedagojik bilgi ve becerilerini orta düzeyde etkilediği söylenebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin incelendiği bu çalışmada; öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin araştırma bulgularına göre genel olarak yüksek olduğu, öğretmenlerin en çok “Öğrenci Öğrenmesi”, en az ise “Öğretim Desteği” boyutlarında pedagojik bilgi ve becerilerine sahip oldukları görülmüştür. Alan yazın incelendiğinde çalışmaların daha çok öğretmen adaylarına ve teknopedagojik yeterliliklere yoğunlaştığı görülmüştür. Beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerine yönelik ise alan yazında herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Farklı branşlarda öğretmen adayları ile yürütülen araştırmalarda (Bal ve Kardemir, 2013; Dilek, 2020; Gülbahar, 2008; Güler, 2015; Meriç, 2014; Topçu ve Masal, 2020; Yurdakul, 2011; Yüngül, 2018) adayların pedagojik olarak kendilerini yeterli gördükleri saptanmıştır. Akbaşlı

(2010) ise çalışmasında, öğretmenlerin bilgi kapsamında pedagojik formasyon bilgilerinin yeterli olduğunu fakat uygulamada aksayan yönlerinin bulunduğu sonucuna ulaşmıştır. Çar (2021), beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi yeterliliklerinin sınıf yönetimi davranışları açısından incelediği araştırmasında; pedagoji bilgisi, alan bilgisi ve pedagojik alan bilgisi ölçeklerinden beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yüksek puan aldıklarını belirlemiştir. Yine Çar ve Aydos (2020) çalışmalarında beden eğitimi öğretmenlerinin alan bilgisi, pedagojik alan bilgisi ve pedagoji bilgisi puanlarının çok yüksek; teknolojik bilgi, teknolojik alan bilgisi ve teknolojik pedagojik alan bilgisi puanlarının yüksek olduğu görülmüştür. Pedagojik bilgi düzeyi açısından bu bulgular çalışma bulgularımızla paralellik göstermektedir. Ayrıca çalışmamızda beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve becerileri açısından kendilerini iyi düzeyde görmeleri, mesleki bilgi ve tecrübelerine bağlanabilir.

Araştırmada; beden eğitimi öğretmenlerinin “Öğrenci Öğrenmesi” ve “Önem ve İlgisi” alt boyutlarında pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin erkek öğretmenlerin lehine, “Öğrenci Öğrenmesi”, “Ders Planlama”, “Öğretim Desteği” ve “Çeşitliliğe Uyum” alt boyutlarında ise pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin lehine anlamlı olarak değiştiği görülmüştür. Alan yazında farklı ölçeklerle yapılan bazı çalışmalarda (Çar ve Aydos, 2020; Erbaş ve Ünlü, 2017) erkek beden eğitimi öğretmenleri ve öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi yeterliliklerinin kadın beden eğitimi öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Farklı branşlarda yürütülen bazı çalışmalarda (Bulut, 2012; Erdoğan ve Şahin, 2010; Karataş ve Akgün, 2014) benzer sonuçların olduğu görülmektedir. Ancak farklı sonuçların elde edildiği çalışmalar da mevcuttur. Akyıldız ve Altun (2018) araştırmalarında teknolojik pedagojik alan bilgisi ölçeğinin; pedagoji bilgisi, pedagojik alan bilgisi, teknolojik pedagoji bilgisi ve teknolojik pedagojik alan bilgisi boyutlarında kadın sınıf öğretmeni adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre daha iyi puanlar elde ettikleri tespit edilmiştir. Diğer taraftan cinsiyetin öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığına ilişkin çalışma (Akgün, 2013; Hacıömeroğlu ve Taşkın, 2012; Sancar ve diğ., 2013; Timur ve Erzenin, 2019) bulguları da mevcuttur.

Araştırmada; beden eğitimi öğretmenlerinin “Öğrenci Öğrenmesi” ve “Çeşitliliğe Uyum” alt boyutlarında pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin lisans mezunu öğretmenlerin lehine anlamlı olarak değiştiği görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun lisans (551 kişi), çok az kısmının lisansüstü (49) eğitim durumuna sahip olmasının bu sonuca yol açtığı düşünülmektedir. Çünkü lisansüstü eğitimin, öğretmenlerin pedagojik bilgilerine yönelik olumlu

yönde geniş perspektifli bir bakış açısı getirmesi beklenmektedir. Beden eğitimi derslerinin kapsayıcılığı ve çeşitliliğini teşvik etmek için farklılaştırılmış öğretim yöntemleri kullanılmaktadır (Ellis, Lieberman, & LeRoux, 2009; Minarik ve Lintner, 2011). Nitekim Kılcan ve Çepni (2019) lisansüstü eğitim alan sosyal bilgiler öğretmenlerinin ideal sosyal bilgiler öğretmeninde bulunması gereken niteliklere ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yürüttükleri çalışmalarında; katılımcıların ideal öğretmenini; “Pedagoji ve alan bilgisi donanımına haiz” ve “güncelliği yakalayan”, “yüksek düzeyde yeterli”, “değerleri olan” ve “becerilere haiz, çağdaşıya açıklık”, “beceri yeterliği” ve “alan bilgisi ve pedagoji yeterliği” olan, “modüler yaklaşım” ve “kuantum yaklaşımı” gibi yaklaşımları gerektiğinde kullanabilen bireyler olarak tanımladıklarını belirlemişlerdir. Yine Bağdiken ve Akgündüz (2018) çalışmalarında fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim durumuna göre teknolojik pedagojik alan bilgisi öz güven düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını ancak teknolojik pedagojik alan bilgisi öz güven düzeyinin lisansüstü eğitimle yükseldiğini ifade etmişlerdir.

Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin mesleki kıdemlerine göre anlamlı olarak değişmediği saptanmıştır. Çar (2021) beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi yeterliliklerinin, mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir şekilde değişmediğini belirlemiştir. Benzer sonuç Çar ve Aydos (2020) ile Doğru ve Aydın (2017)’in çalışmalarında da mevcuttur. Ancak mesleki kıdem arttıkça öğretmenlerin mesleğe yönelik pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin yükselmesi beklenmektedir. Çünkü her öğretmenin mesleğe başlamadan önceki dönemden mesleğe adım attığı ve mesleğini devam ettirdiği müddetçe, gerek alanı ile ilgili, gerekse pedagojik ve genel kültür bakımından kendini geliştirmesi, bilgi ve becerilerini yenilemesi ve sürekli biçimde bir öğrenme arzusu ve heyecanı ile mesleğini icra etmesi gerekmektedir (Özdemir, 2016). Çalışmaların daha çok öğretmenlerin teknolojik pedagojik alan bilgisine yönelik olarak farklı ölçeklere yürütülmesi, doğal olarak farklı sonuçlara yol açmaktadır.

Nitelikli öğretmenlerin genel kültürü, alan bilgisi ve pedagojik donanımı üst seviyede olmalıdır. Etkili öğretmenler, pedagojik olmayan yanlış davranışlardan arınmış ve pedagojik olan bütün unsurları yeterince içselleştirerek yaşantıya geçirme becerisi gösterebilenlerdir (Dilekman, 2008). Etkili öğretmenler alan ve pedagojik yeterliklerini kazanmış, öğrenme-öğretme sürecinden üst düzey verim alabilmek için söz konusu yeterliklerini etkili bir şekilde kullanan kişilerdir (Karataş, 2020). Bu noktadan bakıldığında bu çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve becerileri açısından kendilerini yeterli düzeyde gördükleri sonucuna varılmıştır.

Araştırmada bazı boyutlarda erkek beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin kadın öğretmenlere göre daha yüksek çıkması ve hemen hemen tüm alt boyutlarda ortaokulda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin liselerde görev öğretmenlere göre daha yüksek çıkması dikkati çeken bir diğer sonuçtur. Araştırmanın sonuçları ışığında; özellikle demografik değişkenlere ilişkin grupların birbirine yakın tutularak daha geniş bir örneklem üzerinde araştırmanın yenilenmesi, konu ile ilgili nitel desenli araştırmalara yer verilmesi önerilmektedir.

Kaynakça

- Akbaşlı, S. (2010). Öğretmen yeterlilikleri hakkında ilköğretim denetçilerin görüşleri. *Eurasian Journal of Educational Research*, 39, 13-36.
- Akgün, F. (2013). Öğretmen adaylarının web pedagojik içerik bilgileri ve öğretmen öz-yeterlik algıları ile ilişkisi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 48-58.
- Akyıldız, S. ve Altun, T. (2018). Sınıf öğretmeni adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgilerinin (TPAB) bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 318-333.
- Alkan, C. (1987). *Öğrenme-öğretme süreçleri ilkeleri*. <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/46242/6483.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, Erişim tarihi: 15.07.2021
- An, S., Kulm, G. and Wu, Z. (2004). The pedagogical content knowledge of middle school, mathematics teachers in China and the U.S. *Journal of Mathematics Teacher Education*, 7, 145-172.
- Bağdiken, P. ve Akgündüz, D. (2018). Fen bilimleri öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi özgüven düzeylerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(2), 535-566.
- Bal, M.S. ve Karademir, N. (2013). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi konusunda öz-değerlendirme seviyelerinin belirlenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 15-32.
- Baştürk, S. ve Dönmez, G. (2011). Öğretmen adaylarının limit ve süreklilik konusuna ilişkin pedagojik alan bilgilerinin öğretim programı bilgisi bağlamında incelenmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 3(2), 743-775
- Bayrak, C. (1999). Modern eğitimde öğretmen profili. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, 9-16.

- Bulut, A. (2012). *İlköğretim matematik öğretmen adaylarının geometri konusu ile ilgili algıladıkları teknolojik alan bilgilerinin araştırılması*. (Tez No. 321082) [Yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinden edinilmiştir.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Erlbaum
- Çar, B. (2021). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi yeterliliklerinin sınıf yönetimi davranışları açısından incelenmesi*. (Tez No. 666059) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir.
- Çar, B. ve Aydos, L. (2020). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi ile ilgili yeterliliklerinin incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 25(4), 441-454.
- Çiltaş, A. ve Akıllı, M. (2011). Öğretmenlerin pedagojik yeterlilikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(4), 64-72
- Dağlıoğlu, H. E. (2010). Üstün yetenekli çocukların eğitiminde öğretmen yeterlikleri ve özellikleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 40(186), 72-84.
- Dilek, Ç. (2020). *Öğretmen adaylarının program okuryazarlık düzeyleri ile pedagojik bilgi ve beceri düzeylerinin incelenmesi*. (Tez No. 641676) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinden edinilmiştir.
- Dilekman, M. (2008). Etkili eğitim için etkili öğretmenlik. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 213-221.
- Doğru, E. ve Aydın, F. (2017). Coğrafya öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi ile ilgili yeterliliklerinin incelenmesi. *Journal of History Culture and Art Research*, 6(2), 485-506.
- Ellis, K., Lieberman, L., & LeRoux, D. (2009). Using differentiated instruction in physical education. *Palaestra*, 24(4), 19-23.
- Erbaş, M.K. ve Ünlü, H. (2017). *Beden eğitimi öğretmen adaylarının teknopedagojik eğitim yeterliliklerinin incelenmesi*. 26. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi-Nisan 20-23, Antalya, Özet Kitapçığı, 45-46.
- Erden, M. (2005). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Alkım Yayınları.
-

- Erdoğan, A. ve Şahin, İ. (2010). Relationship between math teacher candidates' technological pedagogical and content knowledge (TPACK) and achievement levels. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 2707-2711.
- Gökçek, T. ve Yılmaz, A. (2019). The adaptation of the pedagogical knowledge and skills survey into Turkish: Validity and reliability study. *Turkish Journal of Education*, 8(1), 52-70.
- Gülbahar, Y. (2008). Improving the technology integration skills of prospective teachers through practice: A case study. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 7(4), 1-11.
- Güler, F. (2015). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının pedagojik bilgilerine ve pedagojik alan bilgilerine ilişkin algılarının incelenmesi*. (Tez No. 399926) [Yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinden edinilmiştir.
- Gürültü, E., Aslan, M. ve Alcı, B. (2019). Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri kullanım yeterlikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(4), 780-798.
- Güven, D. (2010). Profesyonel bir meslek olarak Türkiye'de öğretmenlik. *Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 27(2), 13-21.
- Hacıömeroğlu, G. ve Taşkın, Ç. S. (2012). Pedagojik gelişim ölçeğinin Türkçeye uyarlaması: Sınıf öğretmeni adaylarının matematik öğretimine ilişkin gelişim düzeyi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 48-68.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Kitap.
- Karatas, A. ve Akgün, Ö.E. (2014). Lise öğretmenlerinin FATİH Projesi'ni uygulamaya yönelik teknolojik pedagojik alan bilgisi yeterliliklerinin incelenmesi. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 10-30.
- Karataş, K. (2020). Öğretmenlik mesleğine kuramsal bir bakış. *Electronic Journal of Education Sciences*, 9(17), 39-56.
- Kavcar, C. (2002). Cumhuriyet döneminde dal öğretmeni yetiştirme. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35(1-2), 1-14.
- Kılcan, B. ve Çepni, O. (2019). *Lisansüstü eğitimi alan sosyal bilgiler öğretmenlerinin ideal öğretmen algısı*. 3. Uluslararası Eğitim ve Değerler Sempozyumu-(ISOEVA), 10-13 Ekim İstanbul, Bildiri Tam Metinleri, 90-102.
- MEB (2017). Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355ogretmenlek_mesleği_genel_yeterlikleri.pdf, Erişim tarihi:15.07.2021

- Meriç, G. (2014). Fen ve teknoloji öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi konusunda özgüven seviyelerinin belirlenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 10(2), 352-367.
- Milli Eğitim Temel Kanunu-METK (1973, 24 Haziran). *Resmi Gazete* (Sayı: 14574). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>
- Minarik, D. W., & Lintner, T. (2011). The push for inclusive classrooms and the impact on social studies design and delivery. *Social Studies Review*, 50(1), 52–55.
- Özdemir, S.M. (2016). Öğretmen niteliğinin bir göstergesi olarak sürekli mesleki gelişim. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(3), 233-244.
- Özden, Y. (2003). *Öğrenme ve öğretme*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Sancar, T.H., Konokman, G.Y., ve Yelken, T.Y. (2013). Mersin üniversitesi okul öncesi öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPAB) özgüven algılarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 35-51.
- Shulman, L.S. (1986). Those who understand: Knowledge growth in teaching. *Educational Researcher*, 15(2), 4-14.
- Siraj-Blatchford, I., Sylva, K., Muttock, S., Gilden, R. and Bell, D. (2002). *Researching effective pedagogy in the early years*. Department of Educational Studies University of Oxford. Research Report RR356.
- Şişman, M. (2009). Öğretmen yeterlilikleri: Modern bir söylem ve retorik. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 63-82.
- Tamir, P. (1988). Subject matter and related pedagogical knowledge in teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 4(2), 99-110.
- Timur, B. ve Erzen, N. (2019). Fen bilimleri öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgilerinin incelenmesi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 4(2), 101-129.
- Wong, A.F., Chong, S., Choy, D. and Lim, K.M. (2012). Investigating changes in pedagogical knowledge and skills from pre-service to the initial year of teaching. *Educational Research for Policy and Practice*, 11(2), 105-117.
- Yurdakul, I.K. (2011). Öğretmen adaylarının teknopedagojik eğitim yeterliklerinin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanımları açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(40), 397-408.
- Yüngül, Y. (2018). *Sınıf öğretmeni adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi yeterlilikleri ile teknoloji kullanım niyetleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Tez No. 490657) [Yüksek

lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinden edinilmiştir.